

به نام خدا

سخن سردبیر

آموزش پژوهی و دانش پژوهی آموزشی: تعالی بخش آموزش بالینی

از طلوع مفهوم "آموزش مبتنی بر پیامد" در سپهر آموزش عالی بیش از سه دهه می‌گذرد. در تمام این مدت، پیامد آموزشی به ویژه در کانتکست بالینی از مفهومی انتزاعی به موضوعی سراسر انضمامی دگرذیسی یافته است به گونه‌ای که "دانش آموخته کلاس درس" دیروز به "حرفه‌مند در عرصه" امروز تغییر نام داده است، حرفه‌مندی قابل اعتماد برای جامعه. در دنیای امروز، حرفه‌مندان سلامت نه تنها به بکارگیری دانش نافع و کاربست درست مهارت شناخته می‌شوند، بلکه در سطحی فراتر به ایفای صحیح نقش مورد انتظارشان در جامعه نامبردارند. تغییر رویکرد آموزشی از به ذهن سپری صرف محتوای دانشی هر دیسیپلین و انجام کلیشه‌ای مهارت‌ها به ایفای نقش حرفه‌ای مورد انتظار و قابل اعتماد، ساختار آموزش علوم پزشکی را از تمامی جنبه‌ها، از تدریس تا ارزشیابی متأثر ساخته است. با این تغییر ساختاری، یادگیری بدون بهره‌گیری از اصول منطقی استدلال و بدون بکارگیری بازخورد و بازاندیشی و بدون تغییر نقش فراگیر از مشتری به همکار و شریک در فرآیند آموزش به پیامدی اساسی، کاربردی و تحول آفرین نخواهد انجامید. پیاده‌سازی آموزش پیامد محور نیاز به بازتعریف نقش، منش و تعهد برای حرفه‌مندان سلامت در کوریکولوم‌های آموزشی دارد و در این بین نمی‌توان از نقش بی‌بدیل کوریکولوم پنهان به‌ویژه در آموزش بالینی چشم پوشید. برای فراگیران امروز و حرفه‌مندان فردا، مرور چندباره سجایای اخلاقی و تکرار هر روزینه اصول اخلاق حرفه‌ای به فرجامی نیک منجر نخواهد شد مگر اینکه چند و چون مولفه‌ها و شاخص‌های نیکنامی حرفه‌مندان سلامت مورد واکاوی قرار گیرد. آموزش بالینی در دنیای امروز، بیش از هر زمانی دیگر نیاز به همراهی با ضروریات علوم انسانی و همگامی با روند روزافزون توسعه فن‌آوری‌های نوین دارد. ما اکنون مسافران بره‌های از تاریخ هستیم که محصولات بشری بیش از خود بشر از ظرفیت‌ها و قابلیت‌های ذهنی و کالبدی برخوردارند و در عرصه آموزش ناگزیر از قبول نقش فن‌آوری‌های بشرزاد در جامه آموزش می‌باشیم. هوش مصنوعی با رویه پرطمطراقش بهترین گزینه و چاره‌ساز در تصمیم‌سازی بالینی در اتمسفری مملو از آشفتگی و بی‌یقینی است. این محصول بشری بیش از هر عامل دیگری به بهداشت تصمیم کمک می‌کند و درمانگران را در چاره‌سازی تصمیم تشخیصی و درمانی یاری می‌رساند، لذا کم و کیف بکارگیری آن باید در برنامه درسی تمامی رشته مقاطع بنحو اکمل گنجانده شود. در آموزش بالینی پیامد محور، ارزشیابی از فراگیر تا حصول اطمینان از تبحر و تسلط بر همه مهارت‌های نرم و سخت ادامه می‌یابد. در این الگوواره آموزشی، ارزشیابی فعالیتی مستمر و بدون وقفه است و در طی آن فرصت جبران برای تمامی فراگیران با هر سبکی از یادگیری فراهم است.

همه آنچه در این کوله نوشتار بدان‌ها اشارت رفت، حکایت از تعالی آموزش علوم پزشکی به‌ویژه آموزش بالینی در چند دهه اخیر دارد و حتماً با اینجانب هم عقیده‌اید که مصادیق و مضامین تعالی آموزشی، تنها و تنها از دل آموزش پژوهی‌ها قابل استحصال نیستند و چه بسا پژوهش‌های آموزشی برای بسیاری از مسائل روز آموزشی، عاری از هرگونه روش‌شناسی متقن باشند. گزیر و چاره در این موارد، پناه‌بردن به دامن انواع دیگری از جستارها نظیر دانش پژوهی آموزشی می‌باشد. امید می‌رود بکارگیری توأمان آموزش پژوهی و دانش پژوهی آموزشی در آینده‌ای نه چندان دور به طراحی و اجرای برنامه‌های درسی پاسخگو منجر شود، برنامه‌هایی که از یک سو به نیازهای واقعی جامعه نظر دارند و از سوی دیگر بکارگیری شان منجر به پرورش و تربیت حرفه‌مندانی می‌شود که مسئولیت خیر و شر خدمات تخصصی‌شان به جامعه عمومی را به درستی می‌پذیرند و هرگز از پذیرش قصور و ناکارآمدی‌های شان شانه خالی نمی‌کنند، همواره به جبران ضعف‌ها و تقویت توانمندی‌های شان فکر می‌کنند و یادگیری مادام‌العمر را به‌عنوان واقعیتی انکارنشدنی با تمام وجودشان می‌پذیرند.

Editor's word

Research in Education and Educational Scholarship: Excellence in Clinical Education

More than three decades have passed since the rise of the concept of "outcome-based education" in the sky of higher education. During all this time, the educational outcome, especially in the clinical context, has been metamorphosed from an abstract concept to a completely concrete matter, so that the "classroom learner" of yesterday has been renamed to the "professional in the field" of today, entrustable health professionals. In today's world, health professionals are known not only for the use of useful knowledge and the correct application of skills, but also at a higher level for the correct performance of their expected role in society. The change in the educational approach from merely thinking about the knowledge content of each discipline and carrying out stereotyped skills to playing the expected and reliable professional role has affected the structure of health profession education from all aspects, from teaching to evaluation. With this structural change, learning without using the logical principles of reasoning and without applying feedback and reflection and without changing the student role from customer to colleague and partner in the education process will not lead to a fundamental, practical and transformative outcome. The implementation of outcome-based education requires redefining the role, character and commitment of health professionals in educational curricula, and in the meantime, the unique role of the hidden curriculum, especially in clinical education, cannot be ignored. For today's students and tomorrow's professionals, reviewing the ethical standards and repeating the principles of professional ethics every day will not lead to a good outcome unless several components and indicators of the good reputation and honor of health professionals are analyzed. Clinical education in today's world, more than ever, needs to be accompanied by the needs of humanities and keep pace with the ever-increasing trend of developing new technologies. We are now passengers of a period of history when human products have more mental and physical capacities and capabilities than humans, and in the field of education, we are forced to accept the role of man-made technologies in the educational sphere. Artificial intelligence with its sophisticated procedure is the best option and solution in clinical decision-making in an atmosphere full of chaos and uncertainty. More than any other factor, this human product contributes to decision hygiene and helps clinicians in making diagnostic and treatment decisions, so its use should be fully included in the curriculum of all courses. In outcome-based clinical education, student evaluation continues until ensuring mastery of all soft and hard skills. In this educational model, evaluation is an ongoing and non-stop activity, during which the opportunity for compensation and remediation is provided for all learners with any learning style.

All that has been mentioned in this short note indicates the excellence of health profession education, especially clinical education in the last few decades, you must agree with me that the examples and themes of educational excellence cannot be obtained from educational researches alone, and perhaps educational researches are devoid of any sound and robust methodology for many educational issues. The solution in these cases is to seek refuge in other types of research such as educational scholarship. It is hoped that the combined use of educational research and educational scholarship in the not too distant future will lead to the design and implementation of responsive curricula, Programs that consider the real needs of the society on the one hand, and on the other hand, their application leads to the cultivation and training of professionals who accept the responsibility of the good and bad of their specialized services to the general society and never accept negligence and inefficiency. They don't give up, they always think about compensating for their weaknesses and strengthening their abilities, and they accept lifelong learning as an undeniable reality with all their being.